

ЖАТКОВИЧ Юрій-Кальман Юрійович (псевд.: Zs. Dénes atya, Zsatkovics Dénes; 14. 10. 1855, Ужгород — 25. 09. 1920, с. Стройне, нині Сваляв. р-ну Закарп. обл.) — історик, етнограф, літературознавець, перекладач. Брат [П. Жатковича](#). Закін. Ужгород. гімназію (1876) та духовну богослов. семінарію (1881). Служив парохом на Закарпатті, зокрема від 1887 — у с. Стройне. Вивчав історію Церкви й етнографію Закарпаття. За працю «Влияние ягерских епископов и борьба против него в Мукачевской епархии» обраний чл. Мадяр. істор. товариства (1884). Друкувався у «Листку», «Місяцесловах» (обидва — Ужгород), «Записках НТШ» (Львів) та угор. періодиці. Автор ґрунтов. «Етнографического очерка угро-русских» (уривки з нього 1896 під заголовком «Замітки етнографічні з Угорської Русі» вміщено у 2-му томі «Етнографічного збірника» НТШ), «Короткої історії руської літератури до татарської навали» («Keres Csaladi Lapok», 1897, № 25), першого в Угорщині «Короткого нарису української літератури» («Magyar Szemle», 1900, № 26). Переклав угор. мовою окремі твори Марка Вовчка (1897), Ю. Федьковича

(1898), І. Франка (1902), відомий протест зх.-укр. культур. діячів «І ми в Європі» (1896); з угор. — меморіал Е. Еґана «Економічне положення руських селян в Угорщині» (Л., 1901; Прага, 1922). Підручники Ж. для закарп. укр. шкіл були заборонені, лише 3 з них (із географії, історії та сусп. наук) 14 разів перевидано словац. мовою; багато творів не опубліковано.

Основні праці

Історія історіографії угорських русинів. 1890; Князь Федор Корятович // Листок. 1891. № 12; Начерки із життя угорських русинів. 1895; Угорські русини, на ювілейний рік 1898 // Привіт доктору Івану Франку в 25-літній ювілей літературної діяльності. Л., 1898; Нарис історії Грушівського монастиря на Угорській Русі // Наук. зб., присвяч. проф. М. Грушевському. Л., 1906; Мадярські переклади творів Івана Франка // Привіт Іванові Франкови в сорокалітє його письменської праці. Л., 1916; Короткий нарис малоросійської літератури (Уривок) // Світ. велич Шевченка. Т. 3. К., 1964; Етнографический очерк угро-русских // Новини Закарпаття. 1993, трав.-груд.; Весілля // Carpatica – Карпатика. 1999. Вип. 6.

Рекомендована література

1. Гнатюк В. М. Юрій Жаткович // ЛНВ. 1904. Т. 26, кн. 10-12;
2. Юрій Жаткович // Календарь «Унио» на 1921 г. Уж., 1920;
3. Мазурок О. С. Юрій Жаткович як історик і етнограф Угорської Русі // УІ. 1993. Т. 30, № 116-119;
4. Данилюк Д. Історія Закарпаття в біографіях і портретах. Уж., 1997;
5. Мазурок О. Юрій Жаткович як історик та етнограф. Уж., 2001.

[Д. Д. Данилюк](#)

Бібліографічний опис:

Жаткович Юрій-Кальман Юрійович / Д. Д. Данилюк // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-18886>. — Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).